

USTAWA

z dnia 17 maja 1989 r.

o gwarancjach wolności sumienia i wyznania.

Sejm Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej:

- wykonując postanowienia Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej o wolności sumienia i wyznania,
- nawiązując do godnej trwałego szacunku i kontynuacji tradycji tolerancji i wolności religijnej oraz potwierdzającej ją współpracy Polaków różnych wyznań i światopoglądów w rozwoju i pomyślności Ojczyzny,
- uznając historyczny wkład kościołów i innych związków wyznaniowych w rozwój kultury narodowej oraz krzewienie i umacnianie podstawowych wartości moralnych,
- kierując się zasadami zawartymi w Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka, Międzynarodowym Pakcie Praw Obywatelskich i Politycznych, Akcie Końcowym Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie oraz Deklaracji Organizacji Narodów Zjednoczonych o wyeliminowaniu wszelkich form nietolerancji i dyskryminacji z powodów religijnych lub przekonań,
- umacniając warunki do czynnego i równoprawnego uczestnictwa obywateli w życiu publicznym i społecznym, bez względu na ich stosunek do religii,

stanowi, co następuje:

DZIAŁ I

Wolność sumienia i wyznania

Art. 1. 1. Polska Rzeczpospolita Ludowa zapewnia każdemu obywatelowi wolność sumienia i wyznania.

2. Wolność sumienia i wyznania obejmuje swobodę wyboru religii lub przekonań oraz wyrażania ich indywidualnie i zbiorowo, prywatnie i publicznie.

3. Obywatele wierzący wszystkich wyznań oraz niewierzący mają równe prawa w życiu państwowym, politycznym, gospodarczym, społecznym i kulturalnym.

Art. 2. Korzystając z wolności sumienia i wyznania obywatele mogą w szczególności:

- 1) tworzyć kościoły i inne związki wyznaniowe oraz należeć lub nie należeć do nich,

- 2) zgodnie z zasadami swojego wyznania uczestniczyć w czynnościach i obrzędach religijnych oraz wypełniać obowiązki religijne i obchodzić święta religijne,
- 3) głosić swoją religię lub przekonania,
- 4) wychowywać dzieci zgodnie ze swoimi przekonaniem w sprawach religii,
- 5) zachowywać milczenie w sprawach swojej religii lub przekonań,
- 6) utrzymywać kontakty ze współwyznawcami, w tym uczestniczyć w pracach organizacji religijnych o zasięgu międzynarodowym,
- 7) korzystać ze źródeł informacji na temat religii,
- 8) wytwarzać i nabywać przedmioty potrzebne do celów kultu i praktyk religijnych oraz korzystać z nich,
- 9) wytwarzać, nabywać i posiadać artykuły potrzebne do przestrzegania reguł religijnych,
- 10) wybrać stan duchowny lub zakonny,
- 11) zrzekać się w organizacjach świeckich w celu realizacji zadań wynikających z wyznawanej religii bądź przekonań w sprawach religii.

Art. 3. 1. Uzewnętrznianie indywidualnie lub zbiorowo swojej religii lub przekonań może podlegać jedynie ograniczeniom ustawowym koniecznym do ochrony bezpieczeństwa publicznego, porządku, zdrowia lub moralności publicznej albo podstawowych praw i wolności innych osób.

2. Korzystanie z wolności sumienia i wyznania nie może prowadzić do uchylania się od wykonywania obowiązków publicznych nałożonych przez ustawy.

3. Ze względu na przekonania religijne lub wyznawane zasady moralne obywatele mogą występować o skierowanie ich do służby zastępczej, na zasadach i w trybie określonych w ustawie o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. Korzystanie z tego prawa wymaga złożenia oświadczenia w sprawie przekonań religijnych lub wyznawanych zasad moralnych.

Art. 4. 1. Prawo określone w art. 2 pkt 2 oraz prawo do posiadania i korzystania z przedmiotów potrzebnych do

uprawiania kultu i praktyk religijnych przysługują również osobom:

- 1) pełniącym służbę wojskową lub zasadniczą służbę w obronie cywilnej,
- 2) przebywającym w zakładach służby zdrowia i opieki społecznej oraz dzieciom i młodzieży na krajowych koloniach i obozach organizowanych przez instytucje państwowe,
- 3) przebywającym w zakładach karnych, poprawczych i wychowawczych oraz aresztach śledczych, ośrodkach przystosowania społecznego oraz schroniskach dla nieletnich.

2. Sposób realizacji uprawnień określonych w ust. 1 regulują odrębne ustawy oraz przepisy wydane na ich podstawie.

Art. 5. Obywatele mają prawo do swobodnego świadczenia na rzecz kościołów i innych związków wyznaniowych oraz instytucji charytatywno-opiekuńczych.

Art. 6. 1. Nikt nie może być dyskryminowany bądź uprzywilejowany z powodu religii lub przekonań w sprawach religii.

2. Nie wolno zmuszać obywateli do niebrania udziału w czynnościach lub obrzędach religijnych ani do udziału w nich.

Art. 7. 1. Cudzoziemcy przebywający na terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej korzystają z wolności sumienia i wyznania na równi z obywatelami polskimi.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do bezpaństwowców.

DZIAŁ II

Stosunek państwa do kościołów i innych związków wyznaniowych

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 8. Kościoły i inne związki wyznaniowe w Polsce działają w konstytucyjnych ramach ustrojowych Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej; ich sytuację prawną i majątkową regulują odrębne ustawy.

Art. 9. 1. W Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej stosunek państwa do wszystkich kościołów i innych związków wyznaniowych opiera się na poszanowaniu wolności sumienia i wyznania.

2. Gwarancjami wolności sumienia i wyznania w stosunkach państwa z kościołami i innymi związkami wyznaniowymi są:

- 1) oddzielenie kościołów i innych związków wyznaniowych od państwa,
- 2) swoboda wypełniania przez kościoły i inne związki wyznaniowe funkcji religijnych,
- 3) równouprawnienie wszystkich kościołów i innych związków wyznaniowych, bez względu na formę uregulowania ich sytuacji prawnej.

Art. 10. 1. Polska Rzeczpospolita Ludowa jest państwem świeckim, neutralnym w sprawach religii i przekonań.

2. Państwo i państwowe jednostki organizacyjne nie dotują i nie subwencjonują kościołów i innych związków wyznaniowych. Wyjątki od tej zasady regulują ustawy lub przepisy wydane na ich podstawie.

Art. 11. 1. Kościoły i inne związki wyznaniowe są niezależne od państwa przy wykonywaniu swoich funkcji religijnych.

2. Kościoły i inne związki wyznaniowe oraz ich działalność podlegają ochronie prawnej, w granicach określonych w ustawach.

3. Kościoły i inne związki wyznaniowe mogą składać wnioski do Trybunału Konstytucyjnego na zasadach i w trybie określonych w przepisach o Trybunale Konstytucyjnym.

Art. 12. 1. Duchowni oraz osoby zakonne kościołów i innych związków wyznaniowych korzystają z praw i podlegają obowiązkowi na równi z innymi obywatelami we wszystkich dziedzinach życia państwowego, politycznego, gospodarczego, społecznego i kulturalnego. Są oni w ramach obowiązujących przepisów ustaw zwolnieni z obowiązków niemożliwych do pogodzenia z pełnieniem funkcji duchownego lub osoby zakonnej.

2. Osoby, o których mowa w ust. 1, mają prawo do noszenia stroju duchownego.

3. Sprawy ubezpieczeń społecznych duchownych reguluje odrębna ustawa.

Art. 13. 1. Majątek i przychody kościołów i innych związków wyznaniowych podlegają ogólnie obowiązującym przepisom podatkowym, z wyjątkami określonymi w odrębnych ustawach.

2. Osoby prawne kościołów i innych związków wyznaniowych są zwolnione od opodatkowania z tytułu przychodów ze swojej działalności niegospodarczej. W tym zakresie osoby te nie mają obowiązku prowadzenia dokumentacji wymaganej przez przepisy podatkowe.

3. Osoby prawne kościołów i innych związków wyznaniowych są zwolnione od obowiązku uzyskiwania zezwoleń na przyjęcie spadku, zapisu i darowizny. Jeżeli przedmiotem spadku, zapisu lub darowizny jest nieruchomości, zwolnienie ma zastosowanie, gdy według testamentu lub aktu darowizny nieruchomości jest przeznaczona na inwestycję sakralną lub związaną z nią inwestycję kościelną.

4. Zezwolenie na zawarcie umowy dożywocia nie jest wymagane, jeżeli nieruchomości będąca przedmiotem umowy jest przeznaczona na inwestycję sakralną lub związaną z nią inwestycję kościelną.

5. Dochody z działalności gospodarczej osób prawnych kościołów i innych związków wyznaniowych oraz spółek, których udziałowcami są wyłącznie te osoby, są zwolnione od opodatkowania w części, w jakiej zostały przeznaczone w roku podatkowym lub w roku po nim następującym na cele kultowe, oświatowo-wychowawcze, naukowe, kulturalne, działalność charytatywno-opiekuńczą, punkty katechetyczne, konserwację zabytków oraz na in-

westycje sakralne i inwestycje kościelne, których przedmiotem są punkty katechetyczne i zakłady charytatywno-opiekuńcze, jak również remonty tych obiektów:

6. Osoby prawne kościołów i innych związków wyznaniowych są zwolnione od opodatkowania i od świadczeń na fundusz gminny i fundusz miejski, od nieruchomości lub ich części, stanowiących własność tych osób lub używanych przez nie na podstawie innego tytułu prawnego na cele niemieszkalne, z wyjątkiem części zajmowanej na wykonywanie działalności gospodarczej.

7. Wolne od opłat celnych są przesyłane z zagranicy dla osób prawnych kościołów i innych związków wyznaniowych dary:

- 1) przeznaczone na cele kultowe, charytatywno-opiekuńcze i oświatowo-wychowawcze,
- 2) maszyny, urządzenia i materiały poligraficzne oraz papier.

Art. 14. 1. Jeżeli odrębna ustawa lub ratyfikowana umowa międzynarodowa nie stanowią inaczej, władze kościoła lub innego związku wyznaniowego powiadamiają właściwy organ administracji państwowej o utworzeniu, zmianie nazwy, siedziby, granic lub połączeniu, podziale i zniesieniu diecezji (okręgów i porównywalnych jednostek organizacyjnych) oraz parafii (zborów, gmin i porównywalnych jednostek organizacyjnych).

2. Jeżeli odrębna ustawa lub ratyfikowana umowa międzynarodowa nie stanowią inaczej, władze kościoła lub innego związku wyznaniowego powiadamiają właściwy organ administracji państwowej o powołaniu i odwołaniu osoby będącej kierowniczym organem wykonawczym w kościele lub innym związku wyznaniowym.

3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio do jednostek organizacyjnych, o których mowa w ust. 1.

4. Jeżeli odrębna ustawa lub ratyfikowana umowa międzynarodowa nie stanowią inaczej, przed powołaniem na stanowiska, o których mowa w ust. 2 i 3, cudzoziemca, władze kościoła lub innego związku wyznaniowego winny się upewnić, czy Minister—Kierownik Urzędu do Spraw Wyznań nie wyraża wobec tego zastrzeżeń. Niezgłoszenie zastrzeżeń w terminie trzydziestu dni od daty powiadomienia uważa się za wyrażenie zgody.

Art. 15. W sprawach, o których mowa w art. 14, właściwym organem administracji państwowej jest:

- 1) odnośnie do jednostek organizacyjnych o zasięgu ogólnopolskim oraz obejmujących swoimi granicami teren przekraczający granice jednego województwa, a także stanowisk w tych jednostkach — Urząd do Spraw Wyznań,
- 2) w pozostałych przypadkach — terenowy organ administracji państwowej stopnia wojewódzkiego o właściwości szczególnej do spraw wyznań.

Art. 16. 1. Państwo współdziała z kościołami i innymi związkami wyznaniowymi w zachowaniu pokoju, kształtowaniu warunków rozwoju kraju oraz zwalczaniu patologii społecznych.

2. W celach, o których mowa w ust. 1, oraz do rozpatrywania problemów związanych z rozwojem stosunków między państwem a poszczególnymi kościołami i innymi

związkami wyznaniowymi mogą być, na zasadach wzajemnego uzgodnienia, tworzone różne, w tym stałe formy współdziałania. Przepis ten nie narusza właściwości organów państwowych oraz organów kościołów i innych związków wyznaniowych.

Art. 17. Państwo współdziała z kościołami i innymi związkami wyznaniowymi w ochronie, konserwacji, udostępnianiu i upowszechnianiu zabytków architektury, sztuki i literatury religijnej, które stanowią integralną część dziedzictwa kultury.

Art. 18. 1. Przepisy rozdziału 2 i działu III regulują stosunek państwa tylko do tych kościołów i innych związków wyznaniowych, których sytuacja prawna i majątkowa nie jest uregulowana odrębnymi ustawami.

2. Przepisy rozdziału 2 określające uprawnienia kościołów i innych związków wyznaniowych mają jednakże zastosowanie do kościołów i innych związków wyznaniowych o ustawowo uregulowanej sytuacji wówczas, gdy odrębne ustawy określone w ust. 1 nie przewidują takich uprawnień.

Rozdział 2

Działalność kościołów i innych związków wyznaniowych

Art. 19. 1. Kościoły i inne związki wyznaniowe korzystają na zasadach równouprawnienia ze swobody pełnienia funkcji religijnych.

2. Wypełniając funkcje religijne kościoły i inne związki wyznaniowe mogą w szczególności:

- 1) określać doktrynę religijną, dogmaty i zasady wiary oraz liturgię,
- 2) organizować i publicznie sprawować kult,
- 3) udzielać posług religijnych, w tym osobom, o których mowa w art. 4, oraz organizować obrzędy i zgromadzenia religijne,
- 4) rządzić się w swoich sprawach własnym prawem, swobodnie wykonywać władzę duchowną oraz zarządzać swoimi sprawami,
- 5) kształcić i zatrudniać duchownych,
- 6) realizować inwestycje sakralne i inne inwestycje kościelne,
- 7) nabywać, posiadać i zbywać majątek ruchomy i nieruchomy oraz zarządzać nim,
- 8) zbierać składki i otrzymywać darowizny, spadki i inne świadczenia od osób fizycznych i prawnych,
- 9) wytwarzać i nabywać przedmioty i artykuły potrzebne do celów kultu i praktyk religijnych oraz korzystać z nich,
- 10) nauczać religii i głosić ją, w tym za pomocą prasy, książek i innych druków oraz filmów i środków audio-wizualnych,
- 11) korzystać ze środków masowego przekazywania,
- 12) prowadzić działalność oświatowo-wychowawczą,
- 13) tworzyć i prowadzić zakony oraz diakonaty,
- 14) tworzyć organizacje mające na celu działalność na rzecz formacji religijnej, kultu publicznego oraz przeciwdziałania patologiom społecznym i ich skutkom,

- 15) prowadzić działalność charytatywno-opiekuńczą,
- 16) zakładać, posiadać i poszerzać cmentarze grzebalne oraz zarządzać nimi,
- 17) powoływać krajowe organizacje międzykościelne,
- 18) należeć do międzynarodowych organizacji wyznaniowych i międzywyznaniowych oraz utrzymywać kontakty zagraniczne w sprawach związanych z realizacją swoich funkcji.

Art. 20. 1. Kościoły i inne związki wyznaniowe mogą nauczać religii oraz wychowywać religijnie dzieci i młodzież, zgodnie z wyborem dokonany przez ich rodziców lub opiekunów prawnych.

2. Nauczanie religii dzieci i młodzieży jest wewnętrzną sprawą kościołów i innych związków wyznaniowych. Jest ono organizowane, zgodnie z programem ustalonym przez władze kościoła lub innego związku wyznaniowego, w punktach katechetycznych znajdujących się w kościołach, domach modlitw i innych pomieszczeniach udostępnionych na ten cel przez osobę uprawnioną do dysponowania nimi.

3. Minister Edukacji Narodowej, w drodze rozporządzenia, określa zasady i sposób godzenia rozkładu zajęć szkolnych z rozkładem zajęć z religii.

Art. 21. 1. Kościoły i inne związki wyznaniowe mają prawo zakładać i prowadzić szkoły oraz inne placówki oświatowo-wychowawcze i opiekuńczo-wychowawcze na zasadach określonych w ustawach.

2. Rodzaje szkół i placówek wymienionych w ust. 1 i zasady ich tworzenia oraz warunki prowadzenia i nadzoru nad nimi określa Minister Edukacji Narodowej w porozumieniu z władzami kościoła lub innego związku wyznaniowego; może również określać zasady ich dotowania.

Art. 22. 1. Kościoły i inne związki wyznaniowe mają prawo zakładać i prowadzić, według samodzielnie ustalonych programów, szkoły duchowne i seminaria duchowne.

2. W zakresie realizacji programu szkół ogólnokształcących i uzyskiwania świadectw dojrzałości szkoły duchowne wymienione w ust. 1 podlegają nadzorowi Ministra Edukacji Narodowej.

3. Tworzenie i prowadzenie szkół wyższych przez kościoły i inne związki wyznaniowe oraz tryb i zakres uznawania przez państwo stopni i tytułów naukowych nadawanych w tych szkołach regulują, na wniosek władz kościelnych, odrębne ustawy.

4. Kościoły i inne związki wyznaniowe mają prawo zakładać religijne instytuty naukowe i naukowo-dydaktyczne.

Art. 23. Zakres stosowania do nauczycieli i wychowawców oraz uczących się w szkołach, o których mowa w art. 21 oraz art. 22 ust. 3, uprawnień i świadczeń społecznych oraz nakładania obowiązków przewidzianych dla pracowników i uczniów w szkołach państwowych określa Minister Edukacji Narodowej w porozumieniu z władzami kościołów i innych związków wyznaniowych, chyba że przepis ustawy stanowi inaczej.

Art. 24. 1. W celu realizacji działalności charytatywno-opiekuńczej kościoły i inne związki wyznaniowe mają prawo zakładać i prowadzić, na zasadach określonych w ustawach, odpowiednie instytucje, w tym zakłady dla osób potrzebujących opieki, szpitale i inne zakłady lecznicze, żłobki i schroniska dla dzieci.

2. Środki na realizację działalności charytatywno-opiekuńczej pochodzą w szczególności z:

- 1) ofiar pieniężnych i w naturze,
- 2) spadków, zapisów i darowizn krajowych i zagranicznych,
- 3) dochodów z imprez i zbiórek publicznych,
- 4) subwencji, dotacji i ofiar pochodzących od krajowych instytucji i przedsiębiorstw państwowych, społecznych, wyznaniowych i prywatnych,
- 5) odpłatności za usługi świadczone przez instytucje charytatywno-opiekuńcze kościołów i innych związków wyznaniowych,
- 6) dochodów instytucji kościołów i innych związków wyznaniowych.

Art. 25. 1. W celu realizacji swoich funkcji kościoły i inne związki wyznaniowe mają prawo wydawania prasy, książek, druków oraz zakładania i posiadania wydawnictw oraz zakładów poligraficznych, z zachowaniem obowiązujących w tym zakresie przepisów prawa.

2. Kościoły i inne związki wyznaniowe mogą organizować własny kolportaż prasy lub korzystać z pośrednictwa innej sieci kolportażu.

3. Dla realizacji postanowień ust. 1 kościoły i inne związki wyznaniowe mogą otrzymywać jako darowizny z zagranicy maszyny, urządzenia, materiały poligraficzne i papier.

4. Kościoły i inne związki wyznaniowe mają prawo do emitowania w radiu i telewizji programów religijno-moralnych i kulturalnych, w sposób określony w porozumieniu między władzami danego kościoła lub innego związku wyznaniowego a Komitetem do Spraw Radia i Telewizji „Polskie Radio i Telewizja”.

Art. 26. 1. Kościoły i inne związki wyznaniowe mają prawo organizowania i prowadzenia związanej z wypełnianiem swoich funkcji działalności kulturalnej i artystycznej.

2. Dla realizacji prawa, o którym mowa w ust. 1, kościoły i inne związki wyznaniowe mogą zakładać i prowadzić odpowiednie instytucje oraz dystrybucję i rozpowszechnianie filmów.

3. Korzystanie z praw, o których mowa w ust. 1 i 2, następuje bez obowiązku uzyskiwania zezwoleń i upoważnień, jeżeli działalność ta prowadzona jest na potrzeby realizacji zadań religijno-moralnych w sferze kultury. O podjęciu i prowadzeniu tej działalności władze kościoła lub innego związku wyznaniowego powiadamiają państwowy organ, właściwy do udzielania takich zezwoleń i upoważnień.

4. Dla realizacji postanowień ust. 1 i 2 kościoły i inne związki wyznaniowe mogą otrzymywać jako darowizny z zagranicy urządzenia i materiały.

Art. 27. 1. Działalność kościołów i innych związków wyznaniowych nie może naruszać przepisów ogólnie obowiązujących ustaw chroniących bezpieczeństwo publiczne, porządek, zdrowie lub moralność publiczną albo podstawowe prawa i wolności innych osób.

2. Korzystanie przez kościoły i inne związki wyznaniowe ze swobody działania odbywa się zgodnie z ogólnie obowiązującymi przepisami, chyba że ustawy stanowią inaczej.

Art. 28. 1. W sprawach majątkowych kościoły i inne związki wyznaniowe działają poprzez swoje osoby prawne.

2. Osoby prawne kościołów i innych związków wyznaniowych, ich organy, zakres kompetencji i sposób powoływania oraz reprezentacji określają statuty (prawo wewnętrzne, zwane dalej „statutami”).

Art. 29. 1. W stosunku do organizacji tworzonych na podstawie art. 19 pkt 14, jeżeli nie mają osobowości prawnej, nie stosuje się Prawa o stowarzyszeniach. Natomiast przepisy ustawy o zgromadzeniach stosuje się do nich jedynie w zakresie dotyczącym zebrań na drogach i placach publicznych oraz w budynkach państwowych.

2. Organizacje, o których mowa w ust. 1, działają w ramach osób prawnych kościołów i innych związków wyznaniowych, w których zostały powołane.

3. Władze kościołów i innych związków wyznaniowych czuwają nad zgodnością działania tych organizacji z ich celami religijnymi i moralnymi.

DZIAŁ III

Tworzenie kościołów i innych związków wyznaniowych

Art. 30. Prawo tworzenia kościołów i innych związków wyznaniowych jest realizowane przez złożenie w Urzędzie do Spraw Wyznań deklaracji oraz wpis do rejestru kościołów i innych związków wyznaniowych, zwanego dalej „rejestr”.

Art. 31. Prawo złożenia deklaracji, o której mowa w art. 30, przysługuje co najmniej 15 obywatelom polskim posiadającym pełną zdolność do czynności prawnych.

Art. 32. 1. Deklaracja, o której mowa w art. 30, powinna zawierać:

- 1) informację o podstawowych założeniach doktrynalnych wyznania,
- 2) listę osób zgłaszających, zawierającą imiona i nazwiska, obywatelstwo, datę urodzenia, miejsce zamieszkania i własnoręczne podpisy,
- 3) adres tymczasowej siedziby kościoła lub innego związku wyznaniowego,
- 4) statut.

2. Statut powinien określać w szczególności:

- 1) nazwę kościoła lub innego związku wyznaniowego różną od nazw innych organizacji,
- 2) teren działania i siedzibę władz,
- 3) cele działalności i zasady ich realizacji,

4) organy i ich kompetencje,

5) źródła finansowania,

6) tryb dokonywania zmian statutu,

7) sposób rozwiązywania kościoła lub innego związku wyznaniowego i przeznaczenie pozostałego majątku.

3. Jeżeli kościół lub inny związek wyznaniowy przewiduje tworzenie jednostek organizacyjnych, zakonów lub diakonatów mających osobowość prawną, w statucie powinny być określone nazwy, zakres uprawnień oraz zasady tworzenia, znoszenia i przekształcania tych jednostek oraz ich organy, zakres kompetencji, sposób powoływania i odwoływania tych organów.

4. Jeżeli kościół lub inny związek wyznaniowy stanowi część organizacji o zasięgu międzynarodowym, w statucie powinny być określone zakres i formy wzajemnych stosunków.

Art. 33. 1. Jeżeli deklaracja, o której mowa w art. 30, nie zawiera wymaganych przez ustawę informacji, Minister—Kierownik Urzędu do Spraw Wyznań wyznacza trzydziestodniowy termin jej uzupełnienia, po którego upływie wydaje decyzję o odmowie przyjęcia deklaracji.

2. Jeżeli deklaracja, o której mowa w art. 30, zawiera postanowienia pozostające w sprzeczności z przepisami ustaw chroniących bezpieczeństwo publiczne, porządek, zdrowie lub moralność publiczną albo podstawowe prawa i wolności innych osób — Minister—Kierownik Urzędu do Spraw Wyznań wydaje decyzję o odmowie przyjęcia tej deklaracji.

3. Decyzje, o których mowa w ust. 1 i 2, powinny być wydane w terminie dwóch miesięcy od daty zgłoszenia deklaracji. Od decyzji tych przysługuje prawo skargi do Naczelnego Sądu Administracyjnego w trybie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego.

Art. 34. 1. Jeżeli nie zachodzą okoliczności wskazane w art. 33, Minister—Kierownik Urzędu do Spraw Wyznań wydaje, w terminie dwóch miesięcy od zgłoszenia deklaracji, decyzję o wpisie do rejestru.

2. Z chwilą wpisu do rejestru kościołów lub inny związek wyznaniowy uzyskuje, jako całość, osobowość prawną oraz korzysta z wszystkich uprawnień i podlega obowiązkom określonym w ustawach.

3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio do jednostek organizacyjnych, zakonów i diakonatów, o których mowa w art. 32 ust. 3.

4. Do kościołów i innych związków wyznaniowych wpisanych do rejestru stosuje się odpowiednio przepisy art. 14 i 15.

Art. 35. Zmiany statutu kościoła lub innego związku wyznaniowego wpisanego do rejestru dokonuje się w trybie obowiązującym przy ich tworzeniu.

Art. 36. 1. Wykreśleniu z rejestru podlega:

- 1) kościół lub inny związek wyznaniowy, którego sytuacja prawna i majątkowa została uregulowana w odrębnej ustawie,

- 2) kościół lub inny związek wyznaniowy, który zawiadomił Urząd do Spraw Wyznań o zaprzestaniu swojej działalności,
- 3) kościół lub inny związek wyznaniowy, który nie przejawiał swojej działalności w okresie dwóch lat.

2. Wykreślenie z rejestru następuje na podstawie decyzji Ministra—Kierownika Urzędu do Spraw Wyznań.

3. W przypadku decyzji o wykreśleniu z rejestru z powodu zaprzestania przez kościół lub inny związek wyznaniowy działalności, Minister—Kierownik Urzędu do Spraw Wyznań wyznacza likwidatora, stosując odpowiednio przepisy Prawa o stowarzyszeniach.

4. Przepis ust. 3 ma również zastosowanie, jeżeli zawiadomienie o zaprzestaniu działalności kościoła lub innego związku wyznaniowego nie określa likwidatora.

5. Jeżeli statut kościoła lub innego związku wyznaniowego nie stanowi inaczej, majątek pozostały po zakończeniu postępowania likwidacyjnego może być przeznaczony wyłącznie na cele charytatywno-opiekuńcze.

6. Od decyzji, o których mowa w ust. 2—4, przysługuje prawo skargi do Naczelnego Sądu Administracyjnego w trybie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego.

Art. 37. Minister—Kierownik Urzędu do Spraw Wyznań, w drodze rozporządzenia, określa szczegółowe zasady i sposób prowadzenia rejestru, dane i informacje podlegające wpisowi, warunki udostępniania rejestru, wydawania wyciągów z rejestru oraz sposób wykreślenia kościoła lub innego związku wyznaniowego z rejestru.

Art. 38. Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się odpowiednio do krajowych organizacji międzykościelnych, jeżeli mają one mieć osobowość prawną. Do utworzenia takiej organizacji jest wymagana deklaracja podpisana przez władze co najmniej dwóch działających w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej kościołów i innych związków wyznaniowych.

DZIAŁ IV

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 39. 1. Zachowują moc przepisy statutów kościołów i innych związków wyznaniowych, o ile nie pozostają w sprzeczności z przepisami niniejszej ustawy.

2. Do czasu wydania przepisów wykonawczych do ustawy pozostają w mocy przepisy dotychczasowe.

Art. 40. Kościoły, których byt prawny był uregulowany przed dniem 6 sierpnia 1949 r. decyzjami Ministra Administracji Publicznej, zachowują swój dotychczasowy status prawny do czasu ustawowego uregulowania ich sytuacji prawnej.

Art. 41. 1. Kościoły i inne związki wyznaniowe, które w dniu wejścia w życie ustawy miały uregulowany byt prawny na zasadach i w trybie określonym w § 3, 4

i 7 rozporządzenia Ministra Administracji Publicznej z dnia 6 sierpnia 1949 r. w sprawie wykonania dekretu z dnia 5 sierpnia 1949 r. o zmianie niektórych przepisów Prawa o stowarzyszeniach (Dz. U. Nr 47, poz. 358), podlegają wpisowi do rejestru z urzędu.

2. Kościoły i inne związki wyznaniowe działające w dniu wejścia w życie ustawy jako stowarzyszenia zwykłe, mogą nabyć osobowość prawną, jeżeli spełnią wymagania określone w art. 30—32.

Art. 42. 1. Osoby należące do kościołów i innych związków wyznaniowych, których święta religijne nie są dniami ustawowo wolnymi od pracy, mogą na własną prośbę uzyskać zwolnienie od pracy lub nauki na czas niezbędny do obchodzenia tych świąt, zgodnie z wymogami wyznawanej przez siebie religii.

2. Osoby niepełnoletnie mogą korzystać z prawa określonego w ust. 1 na wniosek swych rodziców bądź opiekunów prawnych.

3. Zwolnienie od pracy, o którym mowa w ust. 1 i 2, może być udzielone pod warunkiem odpracowania czasu zwolnienia, bez prawa do dodatkowego wynagrodzenia za pracę w dni ustawowo wolne od pracy lub pracę w godzinach nadliczbowych.

4. Minister Pracy i Polityki Socjalnej oraz Minister Edukacji Narodowej, w porozumieniu z Ministrem—Kierownikiem Urzędu do Spraw Wyznań, w drodze rozporządzenia, określają szczegółowe zasady udzielania zwolnień, o których mowa w ust. 1 i 2.

Art. 43. W ustawie z dnia 15 lipca 1961 r. o rozwoju systemu oświaty i wychowania (Dz. U. Nr 32, poz. 160, z 1971 r. Nr 12, poz. 115, z 1972 r. Nr 16, poz. 114, z 1975 r. Nr 45, poz. 234 i z 1984 r. Nr 49, poz. 253) w art. 1 akapity drugi i trzeci otrzymują brzmienie:

„Zmierza ono do tego, aby uczniom i wychowankom zapewnić wiedzę o przyrodzie i życiu społecznym, o dziejach oraz kulturze narodu i ludzkości, aby zapewnić kwalifikacje do pracy zawodowej.

Szkoły i inne placówki oświatowo-wychowawcze wychowują w duchu zasad współżycia społecznego, w duchu umiłowania Ojczyzny, pokoju, wolności, sprawiedliwości społecznej i braterstwa z ludźmi wszystkich krajów, uczą zamiłowania i szacunku dla skutecznej pracy, poszanowania mienia narodowego, przygotowują do czynnego udziału w rozwoju kraju, jego gospodarki i kultury.”

Art. 44. W ustawie z dnia 19 kwietnia 1968 r. o bibliotekach (Dz. U. Nr 12, poz. 63 i z 1984 r. Nr 26, poz. 129) w art. 34 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Obowiązkom określonym w ust. 1 i 2 nie podlegają biblioteki i zbiory materiałów bibliotecznych należące do kościołów i innych związków wyznaniowych oraz ich osób prawnych, które o podjęciu publicznego udostępnienia zbiorów powiadamiają organ określony w ust. 1.”

Art. 45. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Państwa: w z. K. Barcikowski
Sekretarz Rady Państwa: Z. Surowiec